

A közönség kizsákmányolói ellen

Szigorubban ellenőrzik a piacot

Makó, szept. 26.

A belügyminiszter rendeletet küldött az alispánhoz és ebben a kivételes intézkedésekről szóló felhatalmazások igénybevételéről intézkedik. A miniszter ugyanis arra a tapasztalatra jutott, hogy a közigazgatási hatóságok a lakosságok életszükségleti cikkeivel mállányos áron való ellátása s az árdragítás visszaélések megakadályozására kiadott miniszteri rendelet által nyújtott lehetőségeket nem mindenütt használják fel a kellő mértékben. Ennek következtében a közlelmzés terén sok helyen és több tekintetben még mindig nincsen a közönség megvédve egy kizsákmányolás ellen, amelyeknek kiküszöbölésére a rendelet módot teremtett.

Igy még most is panaszkodnak például, hogy egyes árusok nehéz kikötéseket vesznek az áruk kiszolgáltatásánál, különösen pedig, hogy a fél által kívánt cikk eladását valamely más cikkel való együttes vásárlástól tessék függővé. Ez ellen, valamint a közvetítő kereskedel egyéb tulapásai ellen is a 4207/1915. miniszteri rendelet 5 szakasza erőteljes eszközöket biztosít a ennek következtében egy konkrét ügy alkalmazásából rendeltével a belügyminiszter utóbb felhatalmazta a törvényhatóságok első tisztviselőit, a hivatkozott kormányrendelet alapján lehető intézkedésekre.

Mint hogy azonban a rendelettel elérni kívánt célokat általános felhatalmazások megadásával a forgalom megzavarása nélkül megvalósítani nem lehetne, a miniszter tegnap felhívta az alispánt és a polgármestert, hogy a közlelmzés és piac helyzetét esuttal tüzetes megvizsgálás tárgyává tegyék, jövőre nézve pedig állandóan figyelemmel kísérjék és a tapasztalt kedvezőtlen jelenségek, vagy éppen visszaélések megállítására a szükséges felhatalmazásokért tegyenek hozzá előterjesztést.

Reméljük, hogy a legkérlelhetlenebb írtó hadjárat mindennemű kizsákmányolás és árdragítás ellen rövid időn belül megindul.

Marhabört,

lőbört, juhört, nyulbört, báránybört, eszöbört és mindenfajta börtöt és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármán

Deák Ferenc-utca 48 szám.
Fácsvai bormérés mellett.

Óriási áremelkedés a hagymapiacon

A fokhagyma egy hét alatt 80 koronával drágult

Makó, s ept. 26.

A makói hagymapiac egy hét óta megint a szertelenségbe esik. Olyan képtelen árdragulások történnek a piacon, ami zavarba hozza a legfurfangosabb s a legélelmesebb kereskedőt is.

Egy hét alatt 80 koronával drágult a fokhagyma. A vörshagyma pedig a román háború kitörése kor 44 korona volt ma pedig 60-62 koronát és fizetnek érte.

A kereskedelem és a kivitel perzeze igen körülmények között stagnál.

Senki sem mer eladni, mert nem tud mit kéri az árért, amelynek ára ugyesolvan napról napra 10 koronával emelkedik.

Nincs Makón ember, aki nem szivesen látná a derek hagyományok boldogulását, de az ilyen szertelenség rendszerint megboszszolja magát s egész bizonyossággal, hogy a hagyományokra nézve is megvan az a határ, a mely hatóság elűr a fogasító, de mindennapra 10 korona áremelkedés mégis sok.

Addig míg ez csak Makón éjt gondolkodóba emberséket nem baj de ha másutt is gondolkodni fognak ezen, az semmi képen sem lesz jó.

A makói hagyományok közt, hogy dus jutalmát léssa fárado ásának de szertelenségbe és túlzásba érn nem lesz jó ennel a cikknél, melyet egy eleget fenyegetett ezidén a szabad kereskedelem korlátozása.

A menekülteket Dunántulra viszik

A makói rendőrségen lesz a menekültek központi nyilvántartása

Makó, szept. 26.

A makói rendőrségen felállítják a napokban a menekültek központi nyilvántartó hivatalát. Ez a hivatal Rákósy Gyula rendőrfőkapitány vezetésével, 12 tisztviselővel nyilvántartja az összes Makón és Csanád megyében elhelyezett menekülteket akikről egyébként rövidesen másképen fognak gondoskodni.

Az erdélyi menekültek nagyrészt a Dunántulra fogják elhelyezni. A kormány megállapodott az osztrák belügyminiszterrel, hogy az ott lévő galiciai menekülteket rövidesen elszállítják a Dunántulról és azután nyomban megfogják kezdeni a községekre sorolást és a fővárosban tartózkodó menekülteknek a Dunántulra leendő száll-

ítását. A menekültekről vármegyénként statisztikát fognak összeállítani, melyeket a belügyminiszterhez terjesztenek majd fel.

Ezen statisztikát Csanád vármegyére nézve Rákósy Gyula rendőrfőkapitány fogja összeállítani.

Makói fiu verse a harctérről

Doberdó alatt

A nap már lehanyatlott messzi az Adrián,
Lágy szellő lengedes Doberdó fensíkján.

Arcomat megcsapva, ismét tova röpöpn
S tovább ábrándozom a holdvilágos éjben.

Lelkem messzi a nagyalföldön jár,
Ahol ilyenkor mindenki nyugalmat talál

Csendes otthonukban nyugodtan pihenhet,

Hisz álmaikat nem zavarják meg.
De mi eljöttünk messzi títölletek
Hol a halál tart most itáttet,
Ahol újra éled lelkében a magyar
Nyomában győzelem, babér és diadai.

Azért édes anyám könnyeid ne hullajtsd,
A hitzegő taljánnak lesz elég ne muiaas.

S vigyáz reánk az Isten, ki segíti népét,
Elhozza a régvárt, szent boldogító békét.

Ifj Nacsá István K. a K. 4/7
Sappaus kompania.

NAPI HIREK

Makó, szept. 25.

— Első szirtalan nap. A kormány mint ismeretes, újra egy böles rendeletet bocsájított ki a husztalan és szirtalan napokat illetőleg. Minden takarékosági elvet helyeselni kell, de vajjon takarékoságot jelent-e az a rendelet, amely az ország lakosainak csak egy igen-igen minimális részére vonatkozik. Mert ugyancsak ez a rendelet figyelmezteti a háztartással bírókat, hogy husztal-mentesítést a tiltott napon már előbb szerezze be. A háztartásban élőkre a szirtalan nap sem kötelező. Kire vonatkozhatik ez a nagy körültekintéssel megkonstruált rendelet, arra a néhány emberre, akiknek nincs családi tűzhelye, arra az öt százalékra, amely az ország lakosai közül vendéglőben kenyésszerű enni? ... És a jelzett napokon majd a vendéglőkben kosztolók is háztartásoknál fognak étkezni. Megtakarítás alig lesz. A kormány Németországot akarta utánozni; ám ott a husztalan és szirtalan napok a háztartásban élőkre is kötelezők. Ez a rendelet, ahol csak forma fontos és nem a lényeg, legfeljebb arra lesz jó, hogy tönkre tegye a vendéglőket. De Tizza minden bizsonnyal ezért is vállalja a felelősséget...

— Közlelmzési előadók. A törvényhatóságok területén a közlelmzés rendszeres munkájának vezéjése az alispánok kötelessége volt, akik mellett a járásokban a főszolgabírák voltak az intézkedések végrehajtói. A főszolgabírák már többször kérték, hogy a munka egységesebbé tétele céljából a vidéki közlelmzési adminisztráció rendjét a belügyminiszter úgy szervezze át, hogy minden főszolgabíró mellé állítson egy-egy közlelmzési előadót, akinek egyedli munkája, ezeknek az ügyeknek intézése legyen. Ezzel azt éreák el, hogy a munkával amugy is tulterhelt alispánok és főszolgabírák más itányban fokozatában dőlgozhatnak, azonkívül az élelmzés ügyeinek végzését szakemberek végezzék. A belügyminiszterében behatárolt foglalkoznak ezzel a reformtervvel és a belügyminiszter az egyes vármegyék alispánjától és szolgabírától már véleményyt is kért a kérdésben. Ha a belügyminiszter a reformtervet alkalmasnak fogja találni, akkor az őss folyamán meg is valósítják.

— Jótékonyaság. Az erdélyi menekültek felsegélyezésére újabban a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalnál: Keosis Ferencné Gr. Páffy a. 25. sz. 30 korona, Cségedrom Lajos Szabó József utján 4 korona. Jakab József Szabó István tér 2. sz. 30, korona.

— Hadiszolgálatok térítése. Honvédelmi minis teri rendelet értelmében a közigazgatási bizottságok felhatalmazást nyertek arra, hogy a meghatározott legmagasabb összegűk erj ig és megállapított korlátozások koráta belül azokkal a felekkel, akik a hadiszolgálatokról szóló rendelet értelmében igénybejelentéssel álltak, a bejelentett igények kielégítésére nézve egyességet köthessenek és ezáltal az érintett ügyeket elintézhessék. A egyességek létesítése a közigazgatási bizottságoknak elsőrendű feladatává vált, melyre folytonosan különös figyelmet kell fordítani. Ennek az eljárásnak az a célja, hogy a szolgálatoknál első sorban kisebb pénzbeli kárpótással járó esetekben a térítés, illetve a kártalanítás hamárabb folyósítható legyen mint ahogy az a hadiszolgálati minis teri bizottság határozata utján lehetséges.

— A posta drágulása. A hivatalos lap vasárnapi számában megjelent a kereskedelmi miniszter rendelete, amely az Ausztriával és Németországgal kötöt új postaejegymérf alapján nálunk is fölemeli a postai szállítás díját. Az új rendeltet október elején lép életbe. Amint erről már megemlékeztünk, a levél díja helyi forgalomban tíz fillér helyi távolsági forgalomban tizenöt fillér, a levelezőlap ára nyolc fillér az ajánlási díj huszonöt fillér a postautalvány díja belföldön tíz koronáig tizenöt fillér lesz stb.

— Jelentkezések. Szabó Lajosné Háromszékmegye, Zalán község, keresi nővérét Márk Pálnét Fogarasmegyéből, aki némi felvilágosítást adhat jelentkezők Békés-csában a butorgyárba.

— Iskolai értesítés. Az állami iskola Rajcsa utca III, IV, c osztálya mely a Kiss János ref tanító ur iskolájánál volt, most s

Interna tuzban van elhelyezve a tanítás f. hó 27. én kedden reggel 8 oraker kezdődik. Makó, 1916. szept. 26. n.

Bálintné Tóth Ilona megbízott igazgató,

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak Özy Adamovics Deszáné Tsveti Hermína 64 éves Galamb Rozália 1 hónapos.

Allást kereső menekültek.

Allást keres 37 éves, nő, gyermektelen, sekvinyegérett erdőőr, ki Erdélyből menekült. Bármilyen állást elfogad vidékre is. Cím a kiadóhivatalban.

Kecskét keresek a menekültek között, 80 korosa fiúcsóval. Cím a kiadóban.

Menekült erdősz állást keres, mezői munkára, vagy bármilyen foglalkozásra. Cím a kiadóban.

Igen szép munkát végző menekült varrónő keres, vagy üzleti megrendelésre munkát keresnek. Cím a kiadóban.

Menekült kereskedő, rőtás vagy fűszerüzletbe péstárnéknél, vagy kisboltban állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

— Menekültek foglalkoztatása. Munkások menekültek, kik megsegítésére munkát végeztet hajlandók. (Kukoricatorás) Szerdán és pénteken d. e. 11—12 óra között jelentkezzen. Ugyancsak alkalmazást nyerhet a menekültek közül egy befűszelő a „Makói Független Újság” nyomdájában.

Gondviselő

kerestetik. Egy öreg házaspár gazdaságában a kérés, ki egy a külső gazdaságban mint háztartásban járhat. Jelentkezzen a szerkesztőségben.

Föld hagyma alá

Igen kitűnő minőségű

20 katasztrális hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, olcsón és rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett bérbeadó.

esetleg örökösre eladó

Értekezni lehet:

Özv. Dr. Kiss Pálnóval Hajnal-utca 13. sz. a., vagy a „Makói Független Újság” kiadóhivatalában.

REGÉNY

Egy világyvihar rajta.

(128 1

126. fejezet.

A szabadító.

As olasz kormány nagy jutalmat tűsött ki a telvsj kérekerítőnek, a legrozsabb esetben talán el is nyerhetné ezt a jutalmat, 5 ezer-ban nagyobb sulyt fektetett magára a gyémántokra. Ha Korbayt valahogy lépre keríthetné, illetőleg alaposan rájósztene, az olson vásárlandó gyémántokba szászreket nyerhetné.

Meg kell tehát keríteni a gyémánt embert, Titkos kódszót nem bízhatott meg, mert csak Korbayt nem ismerték. Először neki magának kellett kutatnia a híres embert.

Korbay szándékosan kerülte Brevületét, Mem mert még egyszer gyémántokat eda vianni, mert már is kivette a gyémánt-kiadó szavaiából, hogy graukonik, Nem lehetetlen, hogy újabb látogatásakor már titkos örököt találja ott, akik ét igazolásra hívják fel. Már pedig mivel igazolható gyémántjának eredetét?

Egyenlőre Tehát eszndban marad, amit nyugodtan meg is tehetett, maútan egyenlőre elengedő pánsal rendelkezett.

Történt azonban, hogy BroWa egyszer meglét meglátta át az utcán.

— Megvan! mondá magában örvendő. Most már ell nem ereszttem többé!

El pocsól fogva egy követte Korbajt, mint az árnyék és így kitudta, hogy a gyémánt ember Wladisorbán egy szines villában lakik.

— Jól sđja! gondolta magában BroWa. A kórnayk egyik legszebb nyararóját tartja bérben. A gyémántüzlet, ügyintésk, igen jól jövedelmez. Egyébiránt jól teszi, ha nagy lábon él. Csak ilysa után jut pénz az emberek kőszé. Nem mindenki olyan farkar, mint én! Az ipart most megszerítem!

Egy darabig várakozott még, aztán egész bátran belépet a nyaralóba. A vőletlen egy hezta magával, hogy az előszobákban éppen az öreg Illovay tábrsággal találkozott, ki az emeletéről jött le és nyílván le akart menni a kertbe.

(Folyt. köv.)

Kiadó föld

Tekcső Illés szomszédaságában 5 hold föld,

a földéki határban hagyma alá kiadó, Értekezni lehet Sipos Mátyásnál Földök 291. sz. a.

Tánctanítási felhívás!

Alulírott van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására hozni, hogy folyó évi október hó 2-án az

ősz iányra a táncotást megkezdem. Tanítani fogom egy régi, mint a legújabb táncokat A tanítási idő 6 hétig terjed és az idő alatt a táncotán kívül az illemet és a szines testtartást a legnagyobb feyelem mellett tanítom. Felkérem tehát az igen t. szülőköt és gyámokat, hogy gyermekeiket az ideig beírattai sziveskedjenek. Iratkozni mindenkor lehet lakásomon, Gr. Vay utca 19 sz. a, ahol a tanítást is esz közlöm. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel:

Schvarcz Miksa

okl. táncitanító.

Hirdetmény

A makói irraciita hitközség előjárósága esennel közkirró teszi, hogy az ősz imazépekre az imaszékek e hó 26-án és 27 é adának ki dőlelőtt 9—11 óráig és délután 3—5-ig. A jegy megváltása mindenkre kötelező, mert jegy nélkül a templomba senkit be nem engednek.

Mint hogy jegy nélkül az isteni tiszteletre senkit be nem engednek figyelmeztetnek azon imaszék tulajdonosok, kik örökös imaszékekkel rendelkeznek, hogy belépő jegyeik átvétele végett a hitközség jegyzői hivatalában jelentkezzenek.

Hasonlóképen jelentkezni tartoznak azon szegényebb sersu hitközségi tagok és katonák is, kik ingyenes belépő jegyre igényt tartanak, hogy részükre az ingyenes belépő jegy idejekorán kiállítható legyen.

Makó, 1916. évi szeptember 18. A makói izr. hitközség előjárósága.

Hofherr

fatal eredeti maganjáró teljes gőzcséplőgép készlet.

20 lóerős benzín motor, lokomobill, magyar állami cséplővel, 4 lóerős benzín motora fűrés, motordaráló, nagy társasvendő, tengertársas kékötő, aratógép olson eladó.

Glück Samunál Makó.

Hirdetések fel-

vétetnek a

kiadóhivatalban

Egy 6 öles kaza! szalma

ELADÓ. Értekezni lehet:

Nemeth Istvánnal

Belső járandó 50 sz. a, vagy Toldy utca 5 uj szám alatt.

POOR ENDRE

gyógyszerészné kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható erőtalmatlan szer: szepő, ráj folt, arc-, közhörösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjfitó szer

Ára: Vilma-erém 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill, Hajjfitó 1 K.

Ezen piperezerek több kiállításon érmekkel lettek kitüntetve

Figyelem E dő

üzleti átvétel miatt 2 drb. Hadikőlcön kötvény.

Bővebb értesítést szerkesztőségünkben.

2—16 éves fiúk alkalmazást nyernek a Makói Vilmos Telepen

Az alkalmazást nyerni óhajtok jelentkezzenek a telepen levő irodában.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

felvétetik

FARKAS HERMAN

műasztalosnál, Vásárhelyi utca 2.

Makulatur papir

nagyban és kicsinyben kapható a „Makói Független Újság” kiadóhivatalában.

Kiadó föld.

A Bocszóban, a Róo utcaon két és fél fertály föld, kiadó. Értekezni lehet:

Özv Panyor Péternével

Kürt utca 15 sz. a.

Eladó jászágó.

Gazdálkodással való felhagyás miatt tájfajta-tenyész kanoák és csikók, kisfiás és fejős faj tehének, tenyész oika és tenyész őszök, gazdasági eszközök és szerszámok eladók.

Marton Ferencnél

az igazosi utcaon tanya 644 sz. a.

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szájpaddás nélküli, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehéritését és hibás fogsorok átalakítását elvállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalaim felbátorítanak arra, hogy ezen szakudásomat a meggyőződemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Eladó földek Verebesben és Bacsóban

Értékesíteli lehet:

Iritz Miksanál.

ORVOSOK

Ismerjék, mint legkíméletesebb köhögés elleni szert a:

Művek használják

Köhögés

székélyesség, elgyökösödés, harag, az embernek szíve és tüdője is megkötődik, mely miatt minden haragosnak köhögés keletkezik. A köhögés orvosi és más gyógykezelés a bizonyítottan ezen orvosi szerrel az elkerülés és a gyógyítás. Ez a szer 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér, 1000 székélyességben 20 fillér.

Makón minden gyógyszerüzletben.

Két flu

12-14 éves kora vagy későbbi tanulásuk teljes elvégzése után felvételt kaphatnak munkára is lehet.

Szabó Pál

építési vállalkozó. I. k. Kálvin u. 2. sz.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon teljes bizalommal az alant írt céghez. Üzletében ruhatisztítást, javítást, átalakítást

női és férfi ruhákban elváltak

Kirántra házhoz megyek. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajam-utca 14.

Felvételük egy bizonyos korszakban Iritz Miksanál.

Hölgyeim!

Felelvem becses figyelmüket arra, hogy nagy sikerrel érkeztél és azon kollektív munkában vagyok, hogy 5 koronától kezdve átalakítsam a legmagasabb árig. Különösen ajánlom a beteg néknek igen jól bevált és hatékony orvost. Meg kell még említenem, hogy igen sokan "Ellenőrzés" néi kávék ismertek. Úgynevezett kávé elvétel, melynek és hasznát a legmagasabb vértelékben is. Ennek kivételében a munkák vétele is. De a kivételében a munkák vétele is. De a kivételében a munkák vétele is.

Pontos kivétel, szelid, szabott árak. Feltétlenül meg kell említenem a legmagasabb vértelékben.

Bevezetett pártfogásukat kérve teljes tisztelettel

Seress György, fővárosi úton, az "Otthon kávéháza" mellett.

Kiadó hagymaföldek

teljes a városához Iritz Miksanál.

MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG

nyomdai műintézkete Makó, Széchenyi-ter 2. szám.

A háboru okozta anyaghiányosság dacára könnyvnyomdánkban mindeconomu nyomdai munkák a legpontosabban, tisztán, izléses hívtelben, jutányos áron készülnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban

Nyomatott Örv. Dr. Kiss Pálnak a "Makói Független Újság" vállalkozására bevezetett gyorsszerzője, Makón.